

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.92>

УДК 336.774(477.87):338.22

О. Г. Чубарь,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

старший науковий співробітник, Закарпатський регіональний центру

соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5952-5034>

Ю. П. Траньович,

молодший науковий співробітник,

Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних

досліджень НАН України

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-3585-581X>

К. А. Сочка,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6247-221X>

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ У ЗАКАРПАТТІ

O. Chubar,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Finance and Banking, Uzhhorod National University*

Y. Tranovych,

*Junior Researcher, Zakarpattia regional centre for socio-economic and
humanitarian research of the NAS of Ukraine*

K. Sochka,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting and Auditing, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education*

STRUCTURAL FEATURES OF BANKS' LENDING ACTIVITIES IN ZAKARPATTIA REGION

У статті висвітлено динаміку та окремі структурні особливості кредитної діяльності банків на території Закарпатської області за період 2015-2024 років. Зроблено висновок, що головними позичальниками банків у регіоні є домашні господарства, які створюють попит на споживчі кредити, основна частка цих кредитів – короткострокові, які не передбачають реалізації інвестиційних цілей. За результатами проведеного аналізу відзначено про переорієнтацію населення, а, відповідно, і банків-кредиторів з довгострокових інвестиційних (житлових і комерційних) проєктів на короткострокові проєкти і споживчі цілі.

Динаміка кредитування суб'єктів підприємництва мала різновекторну спрямованість: періоди зростання змінювались періодами суттєвого скорочення обсягів кредитування. Найбільше зростання притаманно для галузей транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, будівництва, сільського, лісового та рибного господарства. Виділено позитивні тенденції зростання інтересу до кредитування переробної промисловості, сфери транспорту, складського господарства,

поштової та кур'єрської діяльності, які проявились у збільшенні обсягів кредитування і частки цих галузей у кредитному портфелі банків на території Закарпатської області.

The article highlights the dynamics and certain structural features of banks' lending activities in Zakarpattia region during the period of 2015–2024. It is concluded that the households are the main borrowers in the region, and they generate demand for consumer loans. The majority of these loans is short-term ones and is not intended for investment purposes. Based on the conducted analysis, a shift in focus has been identified of the population and, accordingly, lending banks from long-term investment projects (residential and commercial) towards short-term projects and consumer purposes. A significant decline in the volume and share of mortgage loans to the population also was identified. The dynamics of lending to businesses were multidirectional: periods of growth were followed by periods of significant decline in lending volumes. The highest growth rates were observed in the sectors of transportation, warehousing, postal and courier services, construction, as well as agriculture, forestry, and fisheries. Positive trends were identified in the increasing interest in lending to the processing industry, agriculture and forestry, and the sectors of transportation, warehousing, and postal and courier services. These trends were reflected in the growing volumes of lending and the increasing share of these sectors in the loan portfolio of banks operating in Zakarpattia region. Among the positive developments, the increase in lending to the processing industry is highlighted. This sector represents an important type of economic activity in the region, considering its higher share of added value in its output, more advanced technical and technological production levels, and higher wages. The article presents a comparative analysis of available statistical indicators that reflect the volumes of credit, deposit, and investment operations at the regional level. The results show a significant gap between the volume of deposits attracted by banking institutions and the volume of loans provided to regional economic actors. The study also highlights the low levels of foreign direct investment in the region and emphasizes the crucial role of

bank lending as a key source of financial resources for supporting transformational changes in the regional economy.

Ключові слова: кредити, структура кредитного портфеля, бізнес, домогосподарства, кредитування економіки, види економічної діяльності, регіон.

Keywords: loans, credit portfolio structure, business, households, lending to the economy, types of economic activity, region.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Економіка кожного регіону України є унікальною, зі своїми особливостями, структурними характеристиками, потенціалом і стратегічними пріоритетами. Відповідно певні пріоритети притаманні і для діяльності банків на території кожної з областей, що проявляється в специфіці кредитної активності, структурі кредитного портфеля банків за галузевим спрямуванням та іншими ознаками. Регіональний зріз цих особливостей здебільшого висвітлюється за даними великих областей країни, крупних індустріальних центрів. Разом з тим маленькі області (Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська) набагато рідше представлені в дослідницькому полі, а отже меншою мірою аналізуються і дискутуються науковцями і практиками. Проте вказані особливості мають важливе значення як в контексті обґрунтування та ресурсного забезпечення економічного розвитку регіонів, так і в площині пошуку стабільних фінансових джерел такого розвитку з наголосом на важливості структурних економічних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До повномасштабної війни, а також з початку 2022 року в доволі великій кількості наукових публікацій висвітлювалась макроекономічна та регіональна проблематика кредитних операцій банків України у різних аспектах.

Про особливості галузевої та регіональної диференціації банківського кредитування йдеться у науковій публікації Непрана А.В., в якій за результатами макроекономічного статистичного аналізу зроблено висновок про «... явища надмірної концентрації банківського капіталу у високорозвинутих регіонах та агломераціях країни з усіма негативними економічними та соціальними наслідками»[1].

Сучасні макроекономічні тенденції і проблеми кредитування економіки України висвітлені у матеріалі Федерації роботодавців України [2], де, серед іншого, зроблено висновок про неефективність монетарної політики НБУ, яка не скеровується «... у напрямку розвитку кредитування та інвестицій, створення умов для зростання виробництва товарів та послуг, підвищення продуктивності економіки» [2]. Також зазначено про домінування серед реципієнтів банківських кредитів галузей зі швидким оборотом капіталу та галузей сировинного виробництва (торгівлі, сільського господарства).

Про ключові проблеми та головні виклики кредитування бізнесу під час війни йдеться в аналітиці Асоціації українських банків [3], в якій також наголошується про превалюючу частку в кредитному портфелі банків України оптової та роздрібної торгівлі, а також про важливість Програми пільгового кредитування «Доступні кредити 5-7-9%», яка виявилась достатньо ефективним інструментом для поточної підтримки малого та середнього бізнесу в умовах повномасштабної війни. Розгорнутий аналіз державного фінансування за цією Програмою проведено у публікації Антонюк О., де, вказано, що Програма фінансує неперіоритетні для країни галузі, адже більшою мірою державну підтримку отримують сільськогосподарські та торговельні підприємства, – сфери, які легко створюють додану вартість низькоінтелектуального типу та робочі місця низької якості [4].

У регіональному контексті в ряді публікацій представлено аналіз кредитування аграрних підприємств (на прикладі Вінницької області [5]),

тенденції розвитку іпотечного кредитування [6], окремі кількісні параметри кредитної діяльності банків країни, в тому числі галузеві [7].

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою статті є дослідження особливостей кредитної діяльності комерційних банків на території Закарпатської області з наголосом на її пріоритетних напрямках і забезпеченні якісних структурних змін регіональної економіки. Стаття підготовлена у межах роботи над науковою темою «Структурна трансформація економіки Закарпатської області», що виконується Закарпатським регіональним центром соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України, м. Ужгород, у 2024-2026 роках.

Опис основного матеріалу дослідження. Доступні за ціною, обсягами та строками банківські кредити є важливим джерелом фінансування розвитку, структурних змін, реалізації інноваційних стратегій та відбудови національної економіки, а також задоволення споживчих потреб населення і домогосподарств. Військова агресія росії гостро поставила потребу спрямування банківських ресурсів на підтримання економічного зростання, а ще більш гостро на інвестування у «критичні для забезпечення військових потреб та перспективні галузі економіки»[8].

Регіональні масштаби, динаміка та особливості кредитування суб'єктів економіки – підприємницьких структур і домогосподарств – значною мірою відображають пріоритети та найбільш прибуткові галузі і види економічної діяльності, що представляють інтерес для банків як комерційних структур.

Динаміка кредитування на Закарпатті банками суб'єктів у розрізі секторів економіки (табл. 1) відображає стабільне домінування домашніх господарств порівняно з нефінансовими корпораціями.

**Таблиця 1. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім НБУ)
у розрізі секторів економіки у Закарпатській області у 2015-2024 роках
(залишки коштів на кінець періоду, млн грн)***

Рік	Всього		В тому числі					
			Сектор загального державного управління		Нефінансові корпорації		Домашні господарства	
	сума	частка, %	сума	частка, %	сума	частка, %	сума	частка, %
2015	5494	100	0	0,00	1659	30,20	3834	69,79
2016	5726	100	0	0,00	1960	34,23	3764	65,74
2017	6241	100	0	0,00	2465	39,50	3774	60,47
2018	6482	100	0	0,00	2739	42,26	3739	57,68
2019	5981	100	0	0,00	2553	42,69	3424	57,25
2020	5396	100	26	0,48	2040	37,81	3325	61,62
2021	5930	100	110	1,85	2008	33,86	3793	63,96
2022	5169	100	0	0,00	2145	41,50	3017	58,37
2023	5668	100	0	0,00	2092	36,91	3570	62,99
2024	7172	100	0	0,00	2598	36,22	4462	62,21

**Складено авторами за даними [9].*

Упродовж досліджуваного періоду підприємства – позичальники отримували від 30 до майже 43% усіх виданих кредитів, натомість на домашні господарства припадало 58-70% кредитів банків, тобто майже у два рази більше. У період 2016-2019 років частка кредитів домашнім господарствам мала тенденцію до певного скорочення, а з 2020 року ця тенденція дещо змінилася у бік їх збільшення.

Отже, головними позичальниками банків у Закарпатті є домашні господарства, населення, які створюють попит на споживчі кредити, задовольняючи свої переважно поточні потреби, що звісно сприяє підвищенню якості життя та рівня комфорту. Зазначена особливість певною мірою викликана тим, що в краї немає великої кількості крупних промислових об'єктів, спроможних претендувати на значні обсяги кредитної підтримки з боку банків для реалізації своїх проєктів. Характерним є те, що основна частка кредитів домашнім господарством – це короткострокові кредити (до 1-го року), які, зрозуміло, не передбачають інвестиційних цілей, а переслідують виключно зростання масштабів поточного споживання (табл. 2).

**Таблиця 2. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім НБУ)
домашнім господарствам у Закарпатській області у 2015-2024 роках у
розрізі строків та валют (залишки коштів на кінець періоду, млн грн)***

Рік	Всього		В тому числі за строками						В нац. валюті		В іноз. валюті	
			до 1 року		від 1 року до 5 років		більше 5 років					
	сума	частка	сума	частка	сума	частка	сума	частка	сума	частка	сума	частка
2015	3834	100	6	0,16	336	8,76	2493	65,02	1297	33,83	2537	66,17
2016	3764	100	904	24,02	344	9,14	2517	66,87	1305	34,67	2460	65,36
2017	3774	100	763	20,22	695	18,42	2316	61,37	1656	43,88	2118	56,12
2018	3739	100	1048	28,03	682	18,24	2008	53,70	1923	51,43	1816	48,57
2019	3424	100	1231	35,95	755	22,05	1438	42,00	2231	65,16	1193	34,84
2020	3325	100	1197	36,00	786	23,64	1342	40,36	2225	66,92	1100	33,08
2021	3793	100	1360	35,86	1144	30,16	1289	33,98	2846	75,03	947	24,97
2022	3017	100	1272	42,16	1058	35,07	687	22,77	2702	89,56	315	10,44
2023	3570	100	1665	46,64	1158	32,44	747	20,92	3296	92,32	274	7,68
2024	4462	100	2190	49,08	1371	30,73	900	20,17	4271	95,72	191	4,28

*Складено авторами за даними [9].

З 2016 року частка цих кредитів щорічно зростала і склала за результатами 2024 року майже 50% при одночасному скороченні частки кредитів строком понад 5 років з 65 до 20 %. Таким чином можна робити висновок, що в процесах кредитування населення за досліджуваний період проявилася тенденція суттєвого скорочення довгострокового кредитування при одночасному незначному зростанні загального обсягу кредитів: загальна сума кредитів за період 2015-2024 років зросла в 1,18 рази, а обсяги 5-річних кредитів скоротились в 2,8 рази. Показовою є динаміка валютної структури кредитів населенню: за досліджений період відбувалося поступове щорічне скорочення кредитування в іноземних валютах і за результатами 2024 року частка кредитів у національній валюті склала більше 95%.

Динаміка кредитів, наданих домашнім господарствам за цільовим спрямуванням (табл. 3), підтверджує попередні висновки. Частка споживчих кредитів сягала в окремі роки 75-76%, у 2024 році склала майже 74%, частка кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості зменшилась із 46,24% у 2015 році до 10,84% у 2022 році і дещо зросла до

14,72% за результатами 2024 року. Із загальної суми кредитів на іпотечні кредити населенню припадало найбільше у 2016 році – майже 50%. Проте в наступні роки ця величина знижувалась і сягнула 16,05% у 2024 році, при цьому сума скоротилась за досліджуваний період в 2,5 рази.

Таблиця 3. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім НБУ) домашнім господарствам у Закарпатській області у 2015-2024 роках, за цільовим спрямуванням (залишки коштів на кінець періоду, млн грн)*

Рік	Всього		Споживчі		На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості		Інші кредити		Із загальної суми іпотечні кредити	
	сума	частка	сума	частка	сума	частка	сума	частка	сума	частка
2015	3834	100	1992	51,96	1773	46,24	69	1,80	1723	44,94
2016	3764	100	1969	52,31	1734	46,07	61	1,62	1860	49,42
2017	3774	100	2020	53,52	1666	44,14	89	2,36	1410	37,36
2018	3739	100	2114	56,54	1526	40,81	99	2,65	1262	33,75
2019	3424	100	2157	63,00	1161	33,91	106	3,10	779	22,75
2020	3325	100	2089	62,83	1076	32,36	160	4,81	1223	36,78
2021	3793	100	2475	65,25	1008	26,58	311	8,20	839	22,12
2022	3017	100	2314	76,70	327	10,84	376	12,46	493	16,34
2023	3570	100	2689	75,32	413	11,57	468	13,11	595	16,67
2024	4462	100	3299	73,94	657	14,72	506	11,34	716	16,05

*Складено авторами за даними [9].

Окреслені тенденції є відображенням як скорочення рівня доходів населення, його переорієнтації з довгострокових інвестиційних (житлових і комерційних) проєктів на короткострокові проєкти і споживчі цілі, так і зміною пріоритетів у процесах банківського кредитування в регіоні, цим викликаних. Також оцінюючи нестабільну і переважно спадну динаміку іпотечних кредитів населенню, можна зробити висновок, що активне житлове будівництво, яке спостерігається в області навіть за умов війни, фінансується не за рахунок банківських ресурсів, а кредитна підтримка сфери будівництва є недостатньою.

Майже десятилітня динаміка кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, а в тому числі і різним підприємствам у Закарпатській області (табл. 1), відображає доволі різновекторні тенденції: позитивний тренд зростання загальних обсягів кредитування у період 2015-2018 років,

скорочення кредитування в умовах пандемії та перших двох років великої війни. Проте у 2022 та 2024 роках спостерігалась зростаюча динаміка: у 2024 році обсяги кредитів сягнули допандемічного та довоєнного рівня.

В цілому за проаналізований період обсяги кредитування підприємств зросли в 1,6 рази, проте найбільше зростання притаманно для галузей транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (у 8,4 рази), будівництва (у 6,4 рази), сільського, лісового та рибного господарства (у 4,4 рази). При цьому обсяги кредитування підприємств з постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонування повітря, а також підприємств оптової та роздрібної торгівлі знизились, причому таке зниження відбулося як за сумою, так і за часткою (рис. 1).

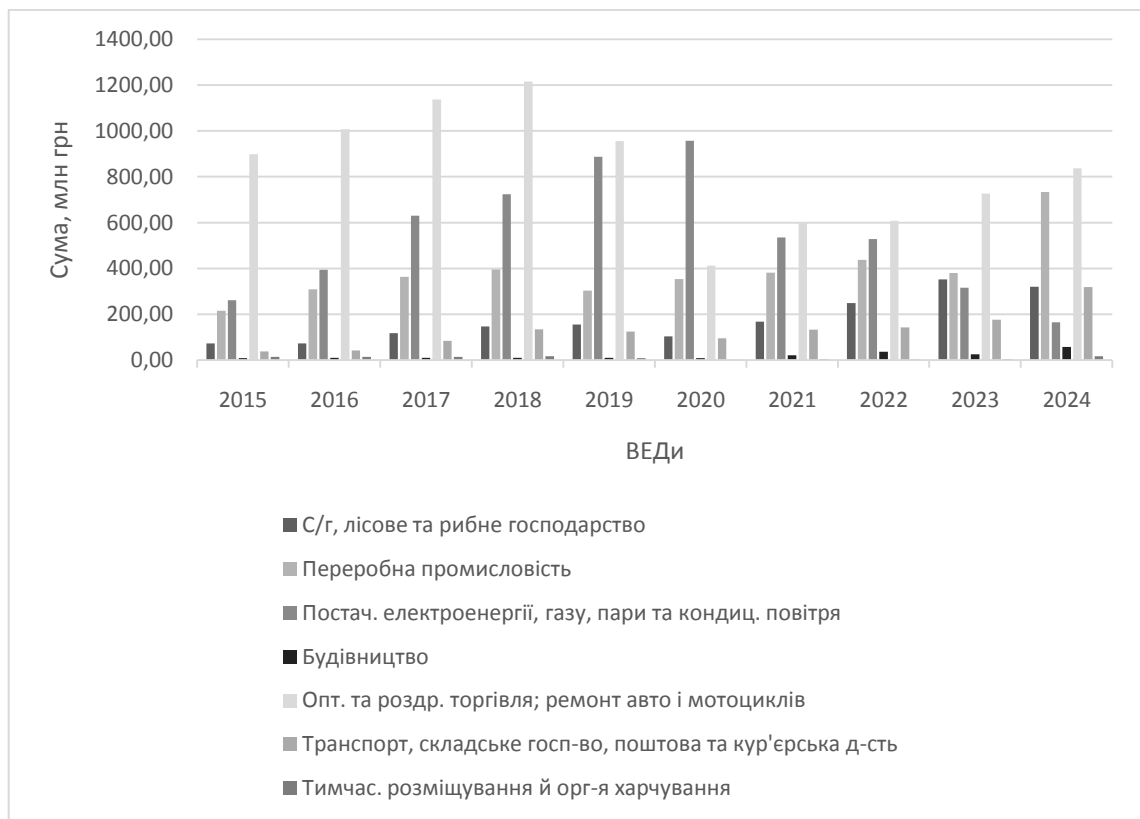

Рис. 1. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім НБУ) нефінансовим корпораціям у Закарпатській області у 2015-2024 роках у розрізі видів економічної діяльності (залишки коштів на кінець періоду, млн грн)*

* Побудовано авторами за даними [9].

Галузева структура кредитування відображає пріоритети кредитної діяльності банків на території регіону, а також впливає на підтримку важливих для області видів економічної діяльності. За досліджуваний період відбулись певні зміни цієї структури: більше як вдвічі зросла частка кредитів, наданих підприємствам переробної промисловості – з 12,96% у 2015 році до 28,25% у 2024 році, майже в три рази зросла частка кредитів підприємствам сільського, лісового та рибного господарства. Суттєво зросла також і частка підприємств транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, що опосередковано відображає розширення масштабів діяльності цієї сфери та зростання її значення для регіональної економіки.

Традиційно високий відсоток та великі обсяги кредитів припадають на торгівлю, хоча її частка з 2018 року постійно знижувалась, а обсяги у 2024 році були меншими за значення 2015 року. Також можна констатувати доволі суттєве зростання обсягів кредитування сфери будівництва, і хоча сума у 58 млн грн не може вважатись великою навіть для маленької Закарпатської області, проте порівняно з 2015 роком вона зросла у 6,4 рази.

Мізерними є масштаби кредитування сфери тимчасового розміщення та організації харчування, яка перебуває в переліку пріоритетних для економічного розвитку краю. Особливо «показовим» в даному випадку став пандемічний 2020 рік, коли обсяги кредитування цієї сфери впали в 9 разів порівняно з попереднім роком і в 14 разів порівняно з 2015 роком.

За результатами 2024 року галузева структура банківського кредитування суб'єктів підприємництва відображає домінування оптової та роздрібної торгівлі, ремонту авто і мотоциклів (перше місце), переробної промисловості (друге місце), а також сільського, лісового та рибного господарства і транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (на два останні види діяльності припадає майже однакова частка, відповідно вони посідають четверту позицію) (рис. 2).

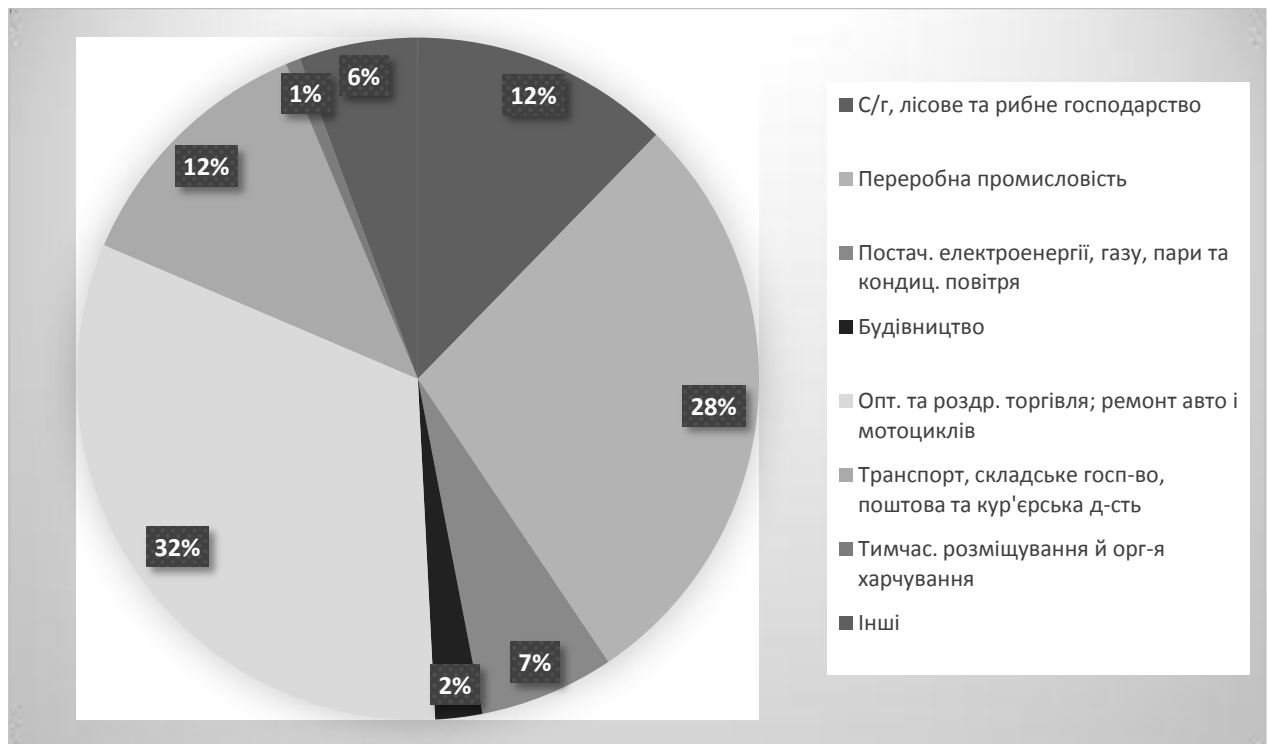

Рис. 2. Структура банківського кредитування нефінансових корпорацій в розрізі галузей економіки Закарпатської області станом на кінець 2024 року, %*

** Побудовано авторами за даними [9].*

Зазначені структурні зміни слід оцінювати позитивно, оскільки, зокрема, переробна промисловість є важливим видом економічної діяльності для Закарпаття з урахуванням більшої частки доданої вартості в її продукції, вищого техніко-технологічного рівня виробництва та рівня заробітної плати. На нашу думку, сприяють цьому і процеси релокації бізнесу на територію області, адже серед релокованих підприємств є представники машинобудування та інших технологічних галузей.

Зростання ролі сільського, лісового та рибного господарства в кредитних «інтересах» банків відображає посилення значимості цих галузей для економіки регіону як в контексті продовольчого забезпечення, так і важливого напрямку експортної діяльності.

З метою порівняння окремих наявних статистичних показників, що відображають масштаби інвестиційної та кредитної діяльності в регіоні, проаналізовано дані рис. 3, за якими можна зробити певні характерні висновки. Обсяги капітальних інвестицій у регіоні майже співвимірні з

обсягами та динамікою кредитів, наданих банками, тобто банківські кредити можна вважати важливим джерелом інвестиційної активності. Показовим є значний розрив між обсягами депозитів, залучених банківськими установами, та обсягами кредитів, наданих ними суб'єктам регіональної економіки. У період 2021-2024 років цей розрив становив 2 рази на користь депозитів у 2021 році, зріс до 3,2 рази в 2023 році, дещо скоротився до 2,8 рази у 2024 році. Вказане свідчить про те, що значна частина коштів, які вкладаються на депозитні рахунки фізичних і юридичних осіб у банках області, перерозподіляється в межах країни в інші регіони/ проекти за межами області. Хоча потенційно акумульовані кошти могли б ставати важливим джерелом кредитної та інвестиційної активності в Закарпатті.

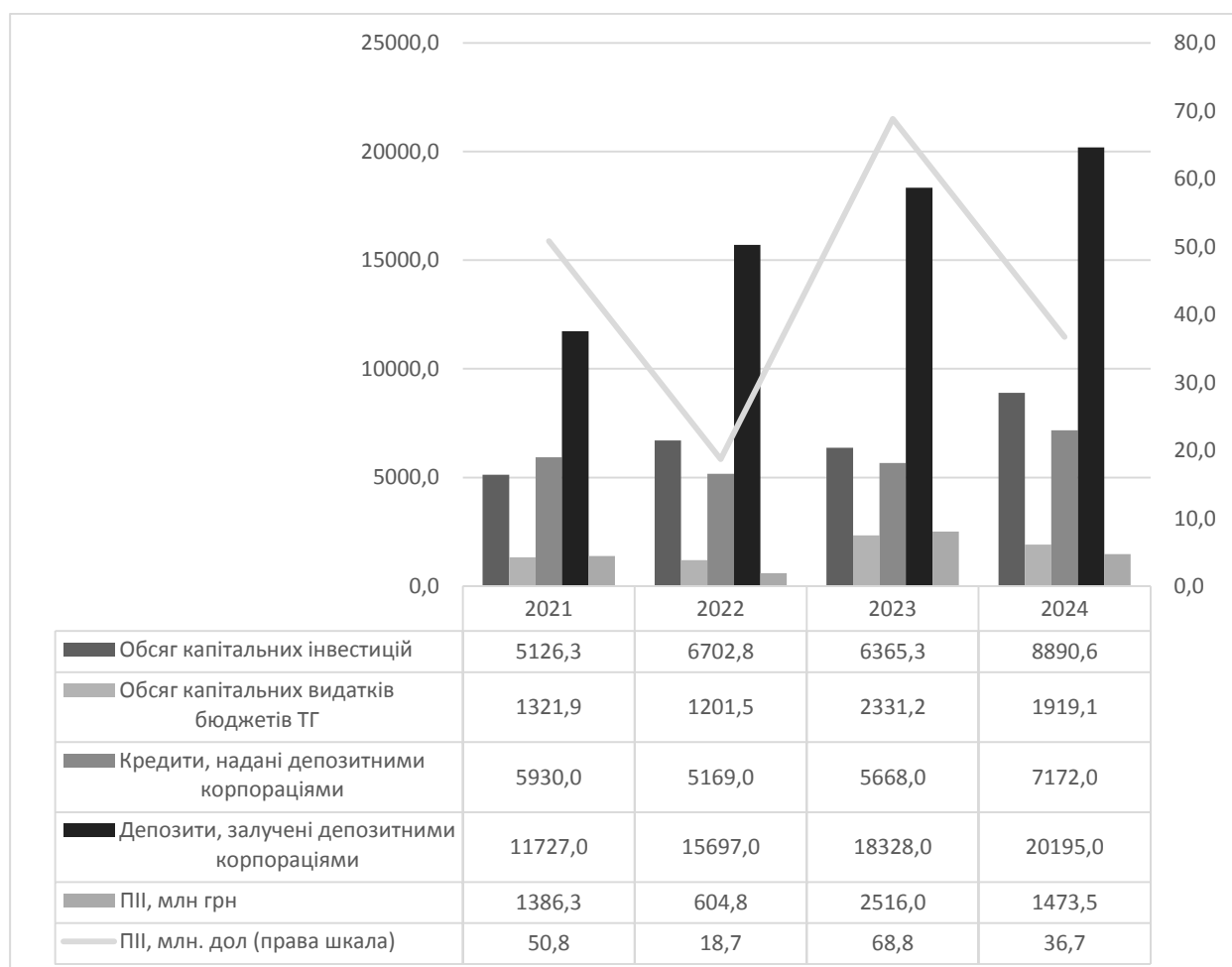

Рис. 3. Окремі порівняння обсягів інвестиційних та кредитно-депозитних операцій у Закарпатській області в 2021-2024 роках, млн грн*

*Складено авторами за даними НБУ та Державної служби статистики України [10-13]. Обсяги ППІ в національній валюті визначено за офіційним курсом НБУ (середнім за період).

Традиційно важливим джерелом фінансових ресурсів на макрорівні і на рівні регіонів вважаються прямі іноземні інвестиції (ПІІ). Їхня динаміка упродовж останніх 4-х років була вкрай нестабільною (права шкала на рис. 3). Обсяги цих інвестицій, виражені в національній валюті, дають підстави до висновку про їх незначні масштаби порівняно, зокрема, з кредитами, наданими депозитними корпораціями. Обсяги ПІІ в національній валюті приблизно співвимірні з обсягами капітальних видатків бюджетів ТГ, за винятком року початку повномасштабної війни, коли вони суттєво скоротились і склали суму 604,8 млн грн, що майже вдвічі менше за обсяги капітальних видатків бюджетів ТГ. Таким чином доцільно наголосити на важливості саме внутрішніх джерел фінансових ресурсів для забезпечення економічного розвитку на рівні регіону, оскільки зовнішні джерела стають вразливими в контексті впливу на них ризиків воєнного стану і невизначеностей з цим пов'язаних.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Проведений аналіз дозволяє констатувати, що кредитні ресурси банків на регіональному рівні виступають важливим джерелом фінансових ресурсів, проте головним чином спрямовуються у низькотехнологічні галузі та види економічної діяльності з незначною доданою вартістю. В десятилітньому тренді проявилася доволі чітка динаміка зростання кредитування переробної промисловості з особливим стрибком у 2024 році. Зважаючи на значну роль банківського кредитування регіональної економіки, важливо формувати ефективну державну та регіональну позицію щодо кредитної політики банків, в першу чергу, державних, а також банків регіонального рівня, яких, на жаль, в Закарпатській області вже не залишилось. Фінансові можливості ТГ також повинні розширюватись та спрямовуватись на виконання інфраструктурних, логістичних та соціальних проєктів, що є важливим для формування загальної сучасної структури економіки. Очікувати на розширення масштабів ПІІ можливо лише за умов припинення війни та забезпечення правового захисту іноземних інвесторів.

Подальший моніторинг і аналіз кредитної активності банків, її галузевої спрямованості, а також інших джерел фінансових ресурсів для

забезпечення пріоритетних виробництв і проєктів доцільно проводити з метою відслідковування динаміки цих процесів та їх впливу на якісні структурні зміни регіональної економіки.

Література

1. Непран А.В. Статистичний аналіз диференціації банківського кредитування в Україні. *Статистика України*. 2016. №2. С. 35-43.
2. Данилишин Б. Оцінка стану кредитування економіки України. Федерація роботодавців України. 20 травня 2025 року. URL: <https://fru.ua/ua/media-center/analytics/otsinka-stanu-kredituvannya-ekonomiki-ukrajini> (дата звернення: 27.07.2025).
3. Кредитування бізнесу під час війни: виклики та можливості. Асоціація українських банків. 4 червня 2024 року. URL: <https://aub.org.ua/104/ekspertna-dumka/14550-kredytuvannia-ukrainskykh-pidpryiemstiv-pid-chas-viiny-vyklyk-ta-mozhlyvosti> (дата звернення: 27.07.2025).
4. Антонюк О. Державна підтримка кредитування реального сектору економіки в Україні: реалії сьогодення. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №3(50). С. 386-392.
5. Вдовенко В.О. Стан банківського кредитування аграрних підприємств. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2012. №3 (69). Том 2. Серія Економічні науки. С.3-7. URL: <https://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/6247.pdf>
6. Варцаба В.І., Заславська О.І. Тенденції розвитку ринку іпотечного кредитування в Україні в умовах війни. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 1 (69). С. 123-131. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/55057>.
7. Стан кредитування в Україні на червень 2024 року. 28.06.2024. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3879816-stan-kredituvanna-v-ukraini-na-cerven-2024-roku.html> (дата звернення: 28.07.2025).
8. Крупка М.І., Ванькович Д.В., Кульчицький М.І. Банківське кредитування пріоритетних галузей економіки в механізмі реалізації фінансової політики України. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 60. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-21>.

9. Основні показники грошово-кредитної та фінансової статистики щодо діяльності депозитних корпорацій (банків). Статистика фінансового сектору. Регіональний зріз. Закарпатська область. Сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> (дата звернення 15.06.2025).

10. Дашборд «Бюджети територіальних громад України». Децентралізація. URL: <https://decentralization.ua/finance/dashboard> (дата звернення: 28.07.2025).

11. Прямі інвестиції в Україну: операції за регіонами. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5> (дата звернення: 28.07.2025).

12. Капітальні інвестиції. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_reg/arh_kin_reg2021_u.htm (дата звернення: 28.07.2025).

13. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют (середній за період). Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (дата звернення: 28.07.2025).

References

1. Nepran, A. V. (2016), “Statistical analysis of the differentiation of bank lending in Ukraine”, *Statystyka Ukrainy*, vol. 2, pp. 35–43.

2. Danylyshyn, B. (2025), “Assessment of the state of lending to Ukraine’s economy”, available at: <https://fru.ua/ua/media-center/analytics/otsinka-stanu-kredituvannya-ekonomiki-ukrajini> (Accessed 27 July 2025).

3. Association of Ukrainian Banks (2024), “Business lending during the war: challenges and opportunities”, available at: <https://aub.org.ua/104/ekspertna-dumka/14550-kredytuvannia-ukrainskykh-pidpriemstiv-pid-chas-viiny-vyklyky-ta-mozhlyvosti> (Accessed 27 July 2025).

4. Antoniuk, O. (2024), “State support for lending to the real sector of Ukraine’s economy: current realities”, *Stalyi rozvytok ekonomiky*, vol. 3(50), pp. 386–392.

5. Vdovenko, V. O. (2012), “State of bank lending to agricultural enterprises”, *Zbirnyk naukovykh prats VNAU, Series “Ekonomichni nauky”*, vol. 3(69), vol. 2,

pp. 3–7, available at: <https://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/6247.pdf> (Accessed 27 July 2025).

6. Vartsaba, V. I. and Zaslavska, O. I. (2023), “Trends in the development of the mortgage lending market in Ukraine under wartime conditions”. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Internauka”*. Serii: “*Ekonomichni nauky*”, vol. 1(69), pp. 123–131, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/55057> (Accessed 27 July 2025).

7. Ukrinform (2024), “State of lending in Ukraine as of June 2024”, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3879816-stan-kredituvanna-v-ukraini-na-cerven-2024-roku.html> (Accessed 28 July 2025).

8. Krupka, M. I., Vankovych, D. V. and Kulchytskyi, M. I. (2024), “Bank lending to priority sectors of the economy within the mechanism of Ukraine’s financial policy implementation”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-21>.

9. National Bank of Ukraine (2025), “Main indicators of monetary and financial statistics on the activities of deposit corporations (banks). Financial sector statistics. Regional breakdown. Zakarpattia region”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> (Accessed 15 June 2025).

10. Decentralization (2025), Dashboard “Budgets of territorial communities of Ukraine”, available at: <https://decentralization.ua/finance/dashboard> (Accessed 28 July 2025).

11. National Bank of Ukraine (2025), “Direct investment in Ukraine: operations by region”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5> (Accessed 28 July 2025).

12. State Statistics Service of Ukraine (2025), “Capital investments”, available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_reg/arh_kin_reg2021_u.htm (Accessed 28 July 2025).

13. National Bank of Ukraine (2025), “Official exchange rate of the hryvnia against foreign currencies (average for the period)”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (Accessed 28 July 2025).

Стаття надійшла до редакції 14.08.2025 р.